

DANS EN MUZIEKTHEATER Stechmann gebruikt in voorstelling oorlogsdagboek Duitse oma

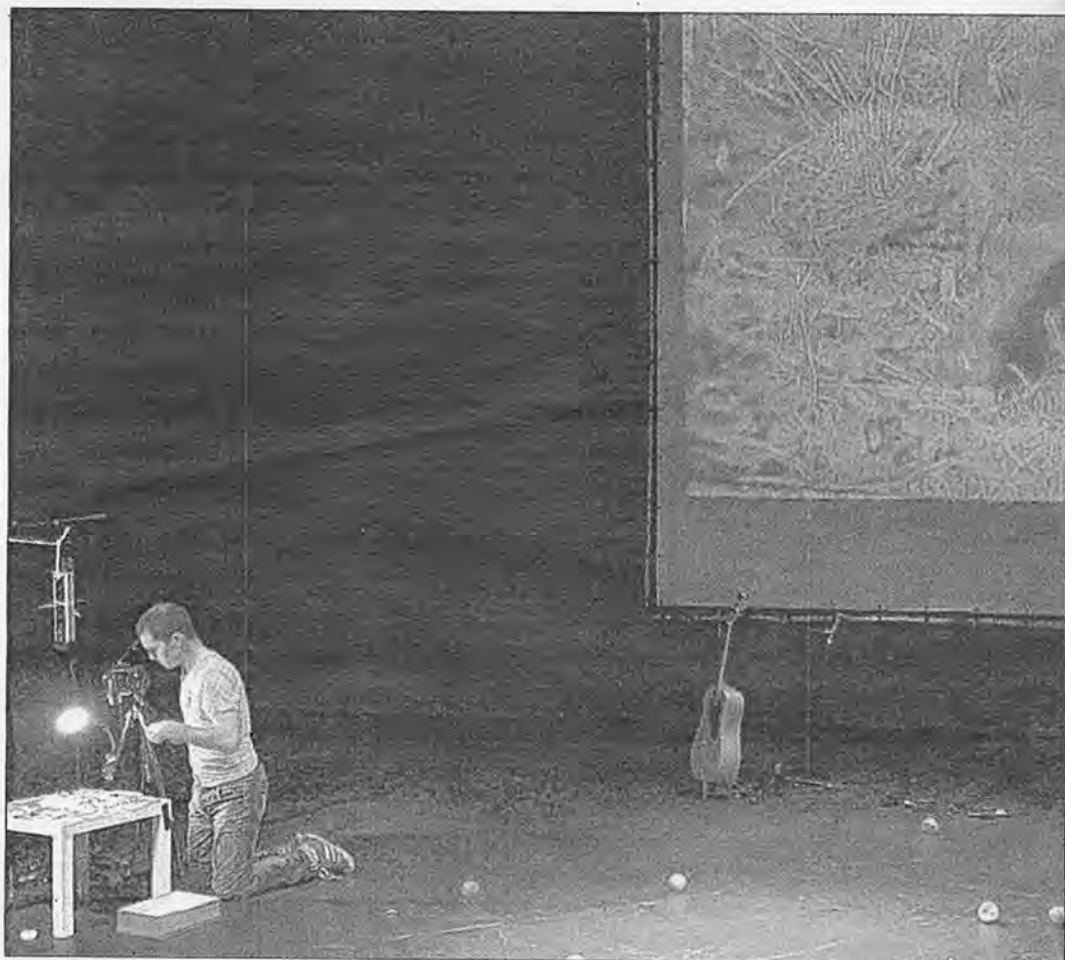
Invloed van foute grootouders

Jochen Stechmann maakt een voorstelling gebaseerd op zijn Duitse opa en oma die fout waren in de oorlog. Hij staat samen met zijn moeder op het podium.

door **Joost Goutziers**

TILBURG - Zijn Duitse grootvader was fout in de oorlog en in 1919 was diezelfde opa als lid van de paramilitaire organisatie Stahlhelm betrokken bij de moord op de revolutionair Rosa Luxemburg in Berlijn. De man was er trots op. Zijn oma was vurig aanhanger van het nazisme, en een familiefoto uit 1934 toont een jonge vrouw in klederdracht die met dorpsgenoten naar Hamburg reist om Hitler toe te juichen. Op latere leeftijd nog vertelde ze haar kleinzoon over de euforie die ze die dag beleefde. De Duitse theatermaker Jochen Stechmann (36 en afgestudeerd aan de dansacademie in Tilburg) verhaalt in zijn semi-documentaire dans en muziekvoorstelling 'Family Matters' onverbloemd over zijn opa en oma. Hij kruipt in hun huid en vertelt zijn bewogen verhaal naar aanleiding van oude foto's en veelzeggende voorwerpen als een granaatscherf en een glazen oog die hij met projecties groot in beeld brengt.

„Mijn opa was behoorlijk fout, ja. Hij was een militarist. Kritisch naar zichzelf was hij niet, al had hij het beter gevonden als Hitler de joden met rust had gelaten en Rusland niet zou zijn binnengevallen. Als kind vond ik hem eng. Mijn opa droeg een glazen oog en hij legde me uit hoe ik een vliegtuig kon neerhalen. Welke hoek ik daarvoor moest uitkiezen. Belachelijk.” Na de dood van zijn opa jatte Jochen Stechmann zijn glazen oog. Dat zag hij als een vorm van verzet en een uiting van disrespect. Nu ziet hij duidelijker dat het leed dat in de oorlog is aangericht voor zijn grootvader te groot was voor een gezonde zelfreflectie. Toen Stechmann zo'n tien jaar geleden naar Tilburg verhuisde, wil-



Scène uit Family Matters van Jochen Stechmann. De voorstelling gaat donderdag in De NWE Vorst in Tilburg in première.

de hij Nederlander worden, nu is dat geen thema meer. Maar de worsteling met de oorlog en de rol van zijn opa en opa laten hem niet los. „Mijn voorstelling is geen therapie, daarvoor heb ik voldoende naar het verleden gekeken. In de voorstelling gaat het om confrontatie en verzoening. Mijn grootouders waren prototypes van foute Duitsers, maar het waren ook kwetsbare mensen. Mijn oma was een lieve vrouw. Ik had een goede band met haar en toen ze merkte dat ik haar niet veroordeelde, heeft ze me over haar verleden verteld. Het ging haar niet om Hitler en politiek, maar om de sfeer, om ergens bij te horen.”

Jochen Stechmann beschikt over een oorlogsdagboek van zijn oma. over de periode 1942-1944. Daarin

steunde ze het nazisme en haar woorden waren doorspekt van oorlogsretoriek. Ze integreerde die in haar eigen leven door die te koppelen aan haar rol als moeder. In 'Family Matters' komen passages uit het dagboek ter sprake, ook de stem van oma is te horen, want Jochen Stechmann heeft ooit opnamen van haar gemaakt. De theatermaker danst, vertelt, zingt en musicereert in de voorstelling. En heel saillant: hij staat samen met zijn moeder op het podium. „Nee, ze heeft geen acteervaring. Ze was lerares en inmiddels gepensioneerd. Ze assisteert me en geeft de feiten weer. Mijn moeder geeft een extra dimensie aan de voorstelling. Naast haar ben ik weer het kind en ze is de verbindende schakel tussen mij en

mijn grootouders.”

Als Jochen Stechmann het glazen oog voor zijn oog plaatst, speelt hij zijn opa. Hij kiest ervoor zijn opa en oma aan het woord te laten. „Ik ruim op wat zij hebben laten liggen. En ik reflecteer op mezelf. In hoeverre bepaalt je familie wie je bent? Mijn opa was militarist. Ben ik dat ook? Je lijkt op degene tegen wie je je verzet. Als kind was ik gefascineerd door granaatscherven die ik in een rivier had gevonden.” Hij toont een foto van zijn opa in Namibië, als jager naast een neergeschoten olifant. „Jacht interesseert me en jagen en militarisme liggen voor mij dicht bij elkaar.”



'Family Matters' gaat do 17/12 in première in De NWE Vorst in Tilburg, 20.30 uur.